

2025-10-02

Kontakt:
Belmina Koca
belmina.koca@srf.nu
08-39 91 72

Till
Åsa Hemingway, generaldirektör
Myndigheten för tillgängliga medier
asa.hemingway@mtm.se

Dnr 065/2025

Förfrågan om möte gällande uppdelningen av katalogen i Legimus

De förändringar som i snabb takt och utan seriöst samråd genomförs i Legimus innebär en allvarlig försämring av tillgången till kurs- och facklitteratur för personer med synnedsättning. En redan utsatt grupp riskerar att hamna i en ännu sämre situation i fråga om studier, arbetsliv och samhällsliv.

Synskadades Riksförbund och Unga med synnedsättning önskar därför ett möte med dig som myndighetschef för MTM och att frågan ges högsta prioritet. Att sörja för en jämlik tillgång till kurs- och studielitteratur är ett av MTM:s kärnuppdrag. Vi vill se åtgärder som främjar detta och som motverkar att synskadade missgynnas.

Vår målgrupp har redan stora utmaningar i samband med studier och i arbetslivet på grund av att information och kommunikation i samhället alltmer visualiseras. Vi ser en överhängande risk att situationen förvärras ytterligare med anledning av de förändringar som MTM har genomfört. Vi skulle därför vilja diskutera de negativa konsekvenserna av uppdelningen av beståndet i Legimus och hur tillgången kan säkras framåt.

Vi vill särskilt lyfta fyra centrala problem:

- **Synskadade studenter får inte samma möjligheter som andra att fullfölja sina studier.** När kurslitteratur endast görs tillgänglig efter individuell prövning och anpassning förloras dyrbar tid. Detta leder till att studenter riskerar att hamna efter redan från kursstart.

- **Yrkesverksamma synskadade förlorar tillgång till facklitteratur.** Kurs- och facklitteratur är inte bara studiematerial, utan också avgörande för yrkesutövning, kompetensutveckling och livslångt lärande. Att begränsa tillgången strider mot målet om ett inkluderande samhälle.
- **Onödig kostnad och tidsåtgång när redan anpassad litteratur måste produceras på nytt.** I stället för att nyttja det befintliga beståndet i Legimus riskerar resurser att slösas på att upprepa samma anpassningar – på bekostnad av både användare och det offentliga.
- **Den kommersiella e-boksmarknaden kan inte möta behoven.** Kommersiella e-böcker anpassas inte i den omfattning som krävs för personer med synnedsättning. Det gäller särskilt avancerad litteratur med tabeller, grafer, formler och bildbeskrivningar som ofta är helt otillgängliga. Inte heller är det sannolikt att böcker kommer vara så anpassade som de behöver vara även om tillgänghetslagen uppfylls, eftersom det rör sig om så omfattande anpassningar.

Vi ser inte att bibliotekarier på universitets- och högskolebiblioteken har förutsättningar att skaffa sig den kompetens som behövs för att bedöma huruvida de kommersiella böckerna är tillräckligt anpassade, fungerar med olika hjälpmedel och när det är motiverat att beställa nyproduktion från MTM. Därför måste MTM även fortsättningsvis producera kurs- och facklitteratur i tillgängliga format med de anpassningar som synskadade behöver för att klara sina studier och därefter i sitt arbete.

Vi menar att den nya ordningen inte bara försvårar för studenter och yrkesverksamma, utan även leder till ineffektivitet och ökade kostnader för samhället.

Mot denna bakgrund vill vi få till stånd en konstruktiv dialog om hur Legimus kan utvecklas så att tillgången stärks och resurser används på ett klokt sätt.

Med vänlig hälsning,

Synskadades Riksförbund

Riksorganisationen Unga med
Synnedsättning

Niklas Mattsson
Förbundsordförande

Mattias Winsa
Ordförande